

Kraków, 20 lutego 2026 r.

**Sprawozdanie merytoryczne z działalności
Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego
za rok 2025**

Rok 2025 zaznaczył się dalszymi niepokojami związanymi z trwającą w Ukrainie wojną. Szczególnie naruszeniami przestrzeni powietrznej naszego kraju m.in. w nocy z 9 na 10 września 2025 r., co postawiło w stan gotowości dyrekcje bibliotek posiadających tzw. Narodowy Zasób Biblioteczny oraz szczególnie cenne zbiory (m.in. BJ). Wydarzenie to wzbudziło również w środowisku bibliotek akademickich obawy o bezpieczeństwo zbiorów oraz dyskusje nad przyjęciem odpowiednich procedur na wypadek podobnych działań.

Zakończyły się wdrażania nowych systemów w bibliotekach KZB. RD KZB pracowała nad tekstem nowego Porozumienia o współpracy w ramach Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego. Ponadto z inicjatywy dyr. Marka Górskiego członkowie KZB przygotowali projekt petycji do MNiSW oraz Ministerstwa Cyfryzacji w sprawie rozszerzenia funkcji mLegitymacji z myślą o ich uniwersalizacji poprzez nadawanie studentom unikalnego w skali kraju numeru legitymacji. Projekt petycji przekazano panu Przewodniczącemu Komitetu Sterującego KZB – prof. Jarosławowi Górniakowi (Prorektorowi ds. Współpracy Międzynarodowej UJ).

Posiedzenia Rady Dyrektorów Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego odbyły się w dniach: 24.02, 15.12. Oprócz tego w BG AGH zorganizowano dwa warsztaty z prof. Jackiem Gądeckim (AGH) w dniach: 14.04 oraz 26.05.

1. Utrzymywanie systemów Alma i Primo w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 we współpracy z Biblioteką Narodową w bibliotekach KZB (BJ, MCK, AKF, AGH, PAU, UPJPII).

Realizowane jest bieżące utrzymywanie oraz nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem systemu bibliotecznego Alma wraz z multiwyszukiwarką Primo, w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Działania te prowadzone są we współpracy z Biblioteką Narodową i obejmują monitorowanie pracy systemu, wsparcie techniczne oraz koordynację prac związanych z ich rozwojem i dostosowaniem do obowiązujących standardów.

Równolegle prowadzone są intensywne prace nad wdrożeniem nowej wersji interfejsu PRIMO – NDE, realizowane przez Bibliotekę Główną AGH. Celem tych działań jest unowocześnienie interfejsu wyszukiwawczego oraz poprawa funkcjonalności i ergonomii korzystania z systemu przez użytkowników końcowych.

W ramach programu system Alma jest utrzymywany w następujących instytucjach:

- Akademia Górniczo-Hutnicza,
- Międzynarodowe Centrum Kultury,
- Polska Akademia Umiejętności,
- Uniwersytet Jagielloński,
- Uniwersytet Papieski Jana Pawła II

oraz poza programem w Akademii Kultury Fizycznej.

2. Utrzymywanie i rozwój systemów bibliecznych Koha (ASP, AST, PK, UEK, UIK, UKEN, URK) i Prolib (AMKP).

Zintegrowany System Zarządzania Biblioteką PROLIB wersja 2023.1.01., oferowany na platformie SaaS - PROLIB Cloud i udostępniany drogą elektroniczną, funkcjonuje w Bibliotece AMKP od końca września 2023 roku. Wraz z multiwyszukiwarką Integro kilkumodułowy system obsługuje wszystkie podstawowe procesy biblieczne. We wrześniu 2025 system Prolib został zintegrowany z nowo powstałą Biblioteką Cyfrową AMKP, dzięki czemu cyfrowe (zdigitalizowane) zasoby mogą być przeszukiwane poprzez ten sam katalog, co zbiory biblieczne.

System biblieczny Koha został w Bibliotece Głównej URK uruchomiony 19 lutego 2025 roku. W trakcie wdrożenia do Koha zmigrowano: około 80 tys. rekordów bibliograficznych, około 127 tys. rekordów kartoteki haseł wzorcowych, około 186 tys.

rekordów egzemplarza, około 3,4 tys. rekordów czytelników. System, zgodnie ze swoją architekturą, nie obsługuje rekordów zasobu, dlatego każdy rocznik czasopisma posiada w nim odrębny rekord egzemplarza. 3 lutego 2026 roku w ramach rozwoju i usprawniania pracy gromadzenia zainstalowano moduł inwentarza, rozszerzając funkcjonalność systemu i dostosowując go do potrzeb instytucji. Od momentu uruchomienia Koha (obecnie w wersji 24.11.09) działa stabilnie i bez zakłóceń. Bieżącą obsługę serwisową oraz opiekę techniczną nad systemem sprawuje firma BIAN.

W Bibliotece UEK przeprowadzono aktualizację systemu bibliotecznego Koha do wersji 24.11.08. Proces ten przebiegł prawidłowo i nie spowodował zakłóceń w bieżącej pracy biblioteki. W związku z przeniesieniem katalogu centralnego NUKAT na system Koha wprowadzono zmiany w konfiguracji lokalnego systemu, umożliwiające pełną integrację oraz prawidłową współpracę z katalogiem NUKAT. W ramach tych działań rozszerzono zakres wykorzystywanych identyfikatorów, dzięki czemu rekordy bibliograficzne zawierają obecnie także powiązania z rekordami Biblioteki Narodowej, a opis rzeczowy został wzbogacony o deskryptory BN. Równoległa współpraca biblioteki z katalogiem NUKAT oraz katalogiem BN, wynikająca ze stosowania odmiennych przepisów szczegółowych, wymagała jednocześnie wprowadzenia zmian w sposobie wprowadzania i opracowania danych bibliograficznych. W omawianym okresie zmieniono również mechanizm wyszukiwania w systemie Koha, przechodząc z wyszukiwarki Zebra na Elasticsearch, co przyczyniło się do poprawy wydajności oraz jakości wyszukiwania w katalogu bibliotecznym. Ponadto wprowadzono zmiany w konfiguracji systemu Koha, polegające na wzmocnieniu mechanizmów potwierdzania zapoznania się czytelników z klauzulą informacyjną RODO.

W BPK, po serii testów wdrożona została wersja (22.11) systemu Koha. Zaimplementowano wszystkie zaplanowane poprawki i zmiany, a także w kontekście rozpoczętej przebudowy budynku BPK, dokonano niezbędnych ustawień systemu: zwiększono limity wypożyczeń i prolongat, zmodyfikowano i uaktualniono zmiany przydziałów i miejsc odbioru zamówionych książek, zaktualizowano ustawienia książkomatów. Implementacja nowej wersji przebiegła bez zakłóceń. Należy podkreślić, że wszystkie prace wdrożeniowe przeprowadzono własnymi siłami, nie korzystając z usług firm zewnętrznych, a jedynie współpracując w ramach tzw. społeczności Koha. W ramach społeczności Koha zaktualizowano też tłumaczenia wybranych elementów systemu na j. polski. Podobnie jak w poprzednich wersjach, system jest w pełni

zintegrowany z NUKAT. W październiku (w związku z przebudową) wyłączono z eksploatacji budynek główny biblioteki. Serwery obsługujące system Koha i inne systemy wykorzystywane w BPK zostały przeniesione do tymczasowych lokalizacji. Około 50% księgozbioru została zablokowana do wypożyczeń i zmagazynowana na czas przebudowy.

Pracownicy Biblioteki UIK podejmowali różne aktywności w społeczności Koha: organizacja spotkania zespołu tłumaczeniowej PL (luty), udział w tygodniowym Hackfest w Marsylii (marzec/kwiecień), organizacja spotkania społeczności (maj). W zakresie tworzenia oprogramowania - zgłoszenia bugów, przygotowanie patchy oraz testowanie patchy (ciągłe). W UIK utrzymywane jest środowisko developerskie na potrzeby zespołu tłumaczeniowego. Biblioteka UIK włączyła się w przygotowanie zmiany oprogramowania NUKAT z Virtua na Koha.

W marcu 2025 r. we współpracy z Biblioteką UEK odbył się staż (tzw. „lokalny Erasmus”) wprowadzający w utrzymanie systemu Koha.

Coroczna aktualizacja (23.11 na 24.11) została przeprowadzona późną wiosną. Dwukrotnie odświeżane były komplety rekordów NUKAT (po zimowym wdrożeniu Koha w NUKAT oraz po jesiennym wzbogacaniu rekordów o DBN-y).

Biblioteka Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie (wraz z filiami we Wrocławiu i Bytomiu) zaimplementowała system biblioteczny Koha na początku roku akademickiego 2024/2025. Pomimo skromnych zasobów ludzkich, od początku zapewniono dostęp do katalogu i możliwość pełnej obsługi użytkowników. Wdrożono niezbędne moduły jak udostępnianie i katalogowanie. Cały czas trwają intensywne prace mające na celu „wyczyszczenie” bazy ze zbędnych elementów powstałych po migracji np. rekordów zasobu, które odmiennie niż w systemie Virtua nie są obsługiwane w obecnym systemie. Systematycznie wprowadzane są kolejne funkcjonalności np. mechanizm gromadzenia. Należy podkreślić, że całość procesu wdrożeniowego została wykonana w krótkim czasie nie powodując przerw w pracy bibliotek systemu bibliotecznoinformacyjnego AST. Na przełomie czerwca i lipca 2025 roku, nastąpiło przeniesienie produkcyjnej bazy bibliotecznej z komputerów AST do usługi w modelu SaaS. Jednocześnie przeprowadzono aktualizację systemu do wersji 24.11.07. Opieką techniczną nad systemem i bieżącą obsługą serwisową zajmuje się obecnie firma eSIGNA.

Od momentu uruchomienia system działa stabilnie i bez zakłóceń, będąc pomocnym narzędziem dla użytkowników i bibliotekarzy.

3. Rozwój Repozytorium otwartych danych badawczych (RODBUK).

24 kwietnia 2025 r. RODBUK otrzymał certyfikat Core Trust Seal. Certyfikat jest ważny do 23 kwietnia 2028 r. „Certyfikacja to efekt współpracy Akademickiego Centrum Komputerowego Cyfronet AGH oraz zespołu RODBUK Data Management Group (https://rodbuk.pl/en/terms-of-use_data-management-group), którzy dostosowali serwis do najwyższych wymogów jakości i bezpieczeństwa. Oznacza to, że dane przechowywane w RODBUK są bezpieczne, łatwo dostępne i zgodne z zasadami FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). Proces certyfikacji trwał 1,5 roku.

RODBUK dołączył tym samym do elitarnego grona certyfikowanych repozytoriów z całego świata i jest jednym z pierwszych repozytoriów w Polsce, rekomendowanych przez Komisję Europejską i agencje finansujące badania, m.in. NCN.

CoreTrustSeal to międzynarodowa organizacja non-profit promująca zrównoważone i zaufane infrastruktury do udostępniania danych badawczych. Uzyskanie ich certyfikatu, opartego na kilkunastu kryteriach, jest pierwszym krokiem do globalnej certyfikacji opartej na normach nestor-Seal DIN 31644 oraz ISO 16363.

W 2025 r. 3 instytucje sfinalizowały umowy formalnie dołączając do RODBUK:

- Sano – Centre for Computational Personalised Medicine – International Research Foundation;
- Uniwersytet Wrocławski;
- Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego Polskiej Akademii Nauk.

W ramach prac grup roboczych zostały zaktualizowane: Data Collection Policy, Terms and conditions of the RODBUK Data Management Group, Przewodnik Data Stewarda oraz została uruchomiona nowa strona internetowa RODBUK w wersji polskiej i angielskiej. W ramach organizacji kursów i instruktażów dla nowych członków RODBUK została uruchomiona grupa robocza ds. szkoleń.

6 października 2025 r. odbyły się wybory Sekretarza RODBUK DMG ze względu na rezygnację Elżbiety Twardy (UKEN) z pełnienia tej funkcji. Po wyborach sekretarzem została Katarzyna Limanówka (UEK).

Obecnie w systemie RODBUK znajduje się 1218 datasetów w tym 24301 plików z danymi badawczymi.

4. Prace organizacyjne nad przygotowaniem III Kongresu Bibliotek Szkół Wyższych (czerwiec 2026).

W 2025 r. w ramach przygotowań do III KBSW odbyło się 9 spotkań Rady Programowej, w której skład wchodzi 15 dyrektorów bibliotek akademickich i 1 kierowniczką (12 z Krakowa, 4 z Poznania):

- dr Urszula Cieraszevska – Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
- dr Małgorzata Dąbrowicz – Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu
- Roman Dolny, SJ – Biblioteka Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie
- Małgorzata Furgał – Biblioteka Politechniki Poznańskiej
- Marek Górski – Biblioteka Politechniki Krakowskiej
- Paweł Jakubiec – Biblioteka Główna Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
- Magdalena Kotlarek-Naskręt – Biblioteka Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
- Anna Krzynówek – Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
- Tomasz Rusin – Biblioteka Główna Akademii Kultury Fizycznej im. Bronisława Czecha w Krakowie
- dr hab. Remigiusz Sapa, prof. UJ – Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
- dr Stanisław Skórka – Biblioteka Główna Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie
- Sławomir Sobczyk – Biblioteka Główna Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
- dr Leszek Szafranski – Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
- Anna Uryga – Biblioteka Medyczna Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum w Krakowie
- Dorota Wojewoda – Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

- Sebastian Wojnowski – Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Koordynatorem projektu został dr Leszek Szafrński z Biblioteki Jagiellońskiej. Na spotkaniach przygotowywana była tematyka, program wydarzenia, miejsca obrad oraz termin kongresu (17-19.06.2026 r.). Ustalana była lista zaproszonych gości i moderatorów poszczególnych paneli. Podjęte zostały działania związane z zabezpieczeniem kwestii formalnych wydarzenia. Zatwierdzane były projekty graficzne promujące kongres i jego markę. Ustalone i zatwierdzone zostały pakiety sponsorskie. Koordynator projektu przy współpracy innych przedstawicieli Rady Programowej nawiązał komunikację z potencjalnymi sponsorami. Omawiane i zatwierdzane były działania Komitetu Organizacyjnego. Omawiane były sposoby finansowania kongresu. Zatwierdzona została kwota uczestnictwa w III KBSW i budżet.

W roku 2025 odbyło się **14 spotkań** Komitetu Organizacyjnego III Kongresu Bibliotek Szkół Wyższych, którego skład ostatecznie liczył 20 osób (Pracami Komitetu koordynuje Małgorzata Kusak z Biblioteki Jagiellońskiej). W ich trakcie zostało opracowane i przepracowane 11-stronicowe Porozumienie o współpracy przy organizacji III KBSW oraz przygotowane zostały dwa dodatkowe porozumienia ze Stowarzyszeniem Bibliotek Szkół Wyższych, w tym Porozumienie o współpracy przy wspólnym projekcie oraz Umowę powierzenia danych osobowych. Sporządzony został kosztorys Kongresu, określony został zakres obowiązków instytucji i zespołów odpowiedzialnych m.in. za promocję, rejestrację, finanse i współpracę ze sponsorami, a także został ustalony regulamin wydarzenia. Prowadzone były działania sponsorskie obejmujące wysyłkę ofert, korespondencję z firmami oraz przygotowanie i procedowanie umów. Odwiedzane były potencjalne lokalizacje obrad oraz kolacji. Opracowana została koncepcja i treści strony internetowej, a bieżąco zarządzany jest profil KBSW na Facebooku, przygotowany został formularz i lista rejestracyjna oraz skierowane zostały wstępne zapytania ofertowe do firm cateringowych. Zrealizowane zostały działania promocyjne, w tym opracowanie identyfikacji wizualnej, przygotowanie materiałów graficznych, postów i innych treści promocyjno-informacyjnych, wytypowanie patronatów, rozesłanie zapowiedzi wydarzenia oraz ustalenie rodzaju materiałów i gadżetów kongresowych.

5. Przeprowadzenie badań potrzeb użytkowników w bibliotekach KZB we współpracy Wydziałem Humanistycznym AGH.

Idea przeprowadzenia wspólnych badań użytkowników bibliotek akademickich Krakowa została przedstawiona przez dyr. Annę Urygę (CMUJ). W tym celu zaproponowano współpracę prof. Jackowi Gądeckiemu (Wydział Humanistyczny AGH), który zrealizował podobne badania ze swoim zespołem dla Biblioteki Kraków. Odbyły się dwa spotkania warsztatowe z udziałem pracowników bibliotek KZB, podczas których wyodrębniono segmenty użytkowników bibliotek, a następnie opracowano podstawowe zadania i potrzeby, które miały być przedmiotem badań. Kosztorys badań etnograficzny okazał się wysoki – w sumie 86 tys. zł, na który składać się miały: koszty osobowe (zespół badawczy i osoby badane) - 35 000 zł, badania terenowe (narzędzie badawcze - specjalistyczna aplikacja Field Notes): 25 000 zł, Service design (w tym warsztaty): 18 000 PLN, podsumowanie (opracowanie wyników i raport): 8 000 zł. Po przedstawieniu kosztorysu przez J. Gądeckiego dyrekcje tylko 4 bibliotek KZB wyraziły zainteresowanie współpracą, jednakże kwota dla tych jednostek byłaby zbyt wysoka. W związku z powyższym projekt badań etnograficznych użytkowników bibliotek uczelni krakowskich nie zostanie zrealizowany w takiej formie.

6. Przygotowanie aktualizacji treści *Porozumienia o współpracy w ramach Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego*.

RD KZB pracowała nad tekstem nowego *Porozumienia o współpracy w ramach Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego*. Treść *Porozumienia* została zaopiniowana przez radców prawnych Instytucji należących do KZB, a następnie przedłożona Przewodniczącemu Komitetu Sterującego KZB.

7. Administrowanie bazami KZB.

W ramach realizowanych zadań prowadzono działania administracyjne, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb wynikających z wdrożenia nowych systemów bibliotecznych. W związku z tym, że wszystkie biblioteki KZB korzystające dotychczas z platformy VIRTUA przeszły na nowe systemy, w 2025 roku podjęto decyzję o zamknięciu baz powiązanych z dotychczas wykorzystywanym systemem.

8. Aktualizacja i ewentualna reorganizacja strony domowej KZB.

Strona KZB aktualizowana i serwisowana była na bieżąco. Trwają prace nad zmianą wizualną strony oraz reorganizacją struktury w celu poprawy jej funkcjonalności, przejrzystości i dostępności informacji.

9. Współpraca ze środowiskiem

Członkowie RD KZB oraz pracownicy bibliotek KZB uczestniczyli w następujących inicjatywach i zespołach ogólnopolskich, m.in. w pracach: Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP) – dyr. Remigiusz Sapa (BJ), dyr. Urszula Cieraszevska (BUEK), Zarządu Stowarzyszenia Bibliotek Szkół Wyższych – dyr. Stanisław Skórka (BG AGH), dr Leszek Szafranski (BJ), Zespołu ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych AFBN – dyr. Marek Górski (BPK), dyr. S.Skórka (AGH).

Załączniki

Tabela 1. Statystyka katalogów elektronicznych bibliotek KZB w systemie **Alma**

Biblioteka	Stan na dzień	rek. bibliograficzne deskryptory BN	rek. Khw	rek. egz.	rek. zasobu	rek. czytelników	egz. wyp.
Biblioteki UJ	31.12.2025	33 449 (utworzone przez pracowników UJ) 61 688 (skopiowane)	22967 (deskryptory BN)	185 284	131 618	51 745	egz. wypożyczone w UJ: 262 416 w tym 142 728 egz. wypożyczonych na zewnątrz Egz. wypożyczone w BM CM UJ: 17908 , w tym 9188 egz. wypożyczonych na zewn.
Biblioteka MCK		50 320 (w tym 40 692 tytuły drukowane, rekordy analityczne i elektroniczne)	2 638 332 (deskryptory BN, w tym 2152 utworzone przez MCK)	44 178	42 270	1096	2317
Biblioteka UPJP2		293 131 891	nie dotyczy	289 786	206 851	5 859	7 875 , w tym egz. wyp. zewn. 4 946
AKF		39 322 (tylko tytuły drukowane)	934 (rekordy utworzone przez AKF)	83 214	39 645	7 764⁴	5951
AGH		1 099 641 W tym 232 128 tytuły drukowane	Deskryptory BN	445 618		21 027	32 706
Biblioteka Naukowa PAU i PAN		154 391	DBN: 3 295 300 (w tym MeSH: 637 644)	252 609	185 792	1046	191
Biblioteka Polska w Paryżu		42 787		53 075	46 525	–	–

Tabela 2. Statystyka katalogu Biblioteki Akademii Muzycznej (Prolib)

rekordy bibliograficzne	rekordy KHW	rekordy egz.	rekordy zasobu	rekordy czytelnika	wypożyczenia
28 699	55 819	54 364	134	1201	3735

Tabela 3. Statystyka katalogów elektronicznych bibliotek KZB w systemie Koha

Biblioteka	rekordy bibliograficzne	rekordy KHW	deskryptory BN	rekordy egz.	rekordy zasobu	rekordy czytelnika	wypożyczenia
BPK	142 922	146 014		332 916	-	11 935	6 774
BUEK	93 175	188 219	14 562	158 670	-	11 528	19 519
ASP	40 324	107 345		47 062	-	1419	685
AST	39 227	77 887		62 785	536	1 847	3 295
UIK	657 632	591 317	48 594	467 913	-	2 398	8 610
UKEN	268 952	431 345		509 211	-	20 342	85 884
URK	80 068	127 730		186 479	-	3 449	5 958

*Opracował Stanisław Skórka
przy współpracy członków RD KZB
oraz Sekcji Wsparcia Informatycznego BG AGH*